

Šu 16 prvé dílčí novely k obč. zák. může výživné v řízení nesporném osobě, označené za nemanželského otce, jen tehdy býti uloženo, když otcovství uznal. Dle toho nestačí pouhé doznání, že s nemanželskou matkou v kritické době tělesně obcoval, ježto tu může býti, jak známo, celá řada důvodů, otcovství jeho vylučujících, na příkl. dřívější obtěžkání nemanželské matky, a pod., k vyměření výživného v řízení nesporném, nýbrž nutno nezbytně k tomu, by osoba, za nemanželského otce označená, také výslovně otcovství uznala, jak zákon v Šu 16 cit. dílčí novely žádá. (Srv. rozhodnutí ze dne 26. září 1916, č. j. R VI 111/16, čís. 1767 sb. min. věst.). V tomto případě doznal sice stěžovatel, že s nemanželskou matkou ve dnech od 10. do 13. prosince 1923 tělesně obcoval a to tvrdí také nemanželská matka, opravujíc den soulože pouze na 9. prosince 1923, ale tvrdí vzhledem k narození dítěte (27. července 1924), že otcem dítěte není a výslovně, ač dvakrát byl slyšen, otcovství k dítěti popřel a výživné platiti nechce. Ježto sama nemanželská matka tvrdí, že obcovala se stěžovatelem pouze 9. prosince 1923 a netvrdí, že narozené dítě bylo nedonošené, ač by tomu, kdyby mělo pocházeti ze soulože se stěžovatelem, býti musilo, ježto by se dítě narodilo 230. den, bylo uznání otcovství stěžovatelem tím více třeba. Z toho patrně, že o nároku poručenstva za uznání otcovství a placení výživného možno rozhodnouti jen pořadem práva a nikoliv v řízení nesporném.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Dle Šu 16 prvé dílčí novely k občanskému zákoníku má se nesporný soudce postaratí o to, by bylo otcovství k nemanželskému dítěti buď uznáno v řízení nesporném, neb určeno pořadem práva. Pouhé doznání skutečnosti, doznání nemanželské soulože v době kritické samo o sobě není ještě uznáním práva, není uznáním nemanželského otcovství a jest věcí řízení sporného, by se v tom kterém případě zjistilo, zda domněnka Šu 163 obč. zák. o souložníku matky dítěte platí, či zda podařilo se ji vyvrátiti. Nelze tedy doznání skutečnosti soulože klásti na roveň uznání otcovství, jak správně usoudil soud rekursní, na jehož vývody se poukazuje. Poněvadž Josef V. sice soulož v době kritické doznal, ale otcovství k dítěti výslovně popřel, poukázal právem rekursní soud poručenstvo dítěte na pořad práva. Pokud se stěžovatel dovolává výnosu presidia vrchního zemského soudu v Praze ze dne 26. června 1924 Pres. 24.448/17/24, stačí poukázati k tomu, co právě bylo vyloženo a připomenouti, že v případě, o který jde, kde otcovství k dítěti výslovně bylo popřeno a placení výživného odepřeno, zajisté není předpokladů Šu 16 první dílčí novely.

Čís. 4883.

Předpis Šu 452 obč. zák. platí i pro obor obchodního práva. K zastavení nestačí, že byly v tuzemsku připevněny nálepky, naznačující zastavení v řeči francouzské. Připevnění nálepek musí býti t r v a l ý m.

(Rozh. ze dne 7. dubna 1925, Rv I 142/25.)

Žalobě banky, by bylo určeno její přednostní zástavní právo k předmětům, jež byli žalovaní exekučně zabavili, a by jí byl přiznán přednostní nárok na uspokojení z předmětů těch, bylo o b ě m a n i ž š í m i s o u d y vyhověno.

N e j v y š š í s o u d žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Pokud jde o právní posouzení, míní dovolání, že odvolací soud stejně jako soud první posuzuje věc dle obchodního zákona, ač prý nebylo zjištěno, že Bohumil S. a Ferdinand Č. byli obchodníky dle obchodního zákona a že dali předměty, v žalobě uvedené, do zástavy u provozování obchodní živnosti, což dovolání popírá a dovozuje, že ve zřetel přijetí mohl jedině předpis Šu 452 obč. zák. S výtkou touto, která v odvolání vůbec ani uplatněna nebyla, jsou dovolatelé na zřejmém právním omylu, pokud snad míní, že nemělo býti použito předpisu čl. 306 obch. zák., nýbrž Šu 452 obč. zák., neboť oba tyto předpisy nejsou navzájem v takovém vztahu, by bylo lze tvrditi, že místo tohoto mělo býti použito onoho. V čl. 306 obch. zák. upravuje se na rozdíl od §§ 367 a 456 obč. zák. otázka, za kterých předpokladů mohou třetí osoby předměty v obchodním provozu do vlastnictví nebo zástavy převedené, na nabyvateli věci nebo příjemci takové zástavy vymáhati. O tuto otázku v tomto případě nejde; zda žalující banka platně nabyla práva zástavního na žalobních předmětech, dlužno zkoumati, ježto se odvolává na symbolické odevzdání, jedině dle Šu 452 obč. zák., který platí dle čl. 309 obch. zák. i pro obor obchodního práva. V této příčině nelze však upříti vývodům dovolání oprávněnosti, pokud dovozují, že zjištěný způsob symbolického odevzdání nevyhovuje zcela předpisům Šu 452 obč. zák. Že věci, v žalobě uvedené, pokud jsou po obmezení žalobního nároku prohlášeném v dovolací odpovědi ještě předmětem dovolacího rozhodování, tvořící zařízení průmyslového podniku, nejsou dle povahy své i dle názorů v právním obchodě uznávaných takového způsobu, by připouštěly hmotné odevzdání z ruky do ruky, jest nepochybné, jest tedy přípustno odevzdání znamením (symbolické) dle §§ 452 a 427 obč. zák., jež vázáno jest na náležitosti, že zastavení státi se musí s použitím takových značek, z nichž každý zastavení věci lehce poznati může. V nižších stolicích bylo zjištěno, že předměty, v žalobě uvedené, byly dány a vzaty do zástavy na ten způsob, že na ně byly připevněny nálepky s francouzským nápisem: »Kolín, mis en gage a la bague L. succursale a Kolín.« Tvrzení, že byly později připevněny nálepky v řeči české, nepřichází ve zřetel jako nepřipustná novota. Dovolatelé vytýkají právem, že nálepky s tímto cizojazyčným textem nevyhovují shora dotčené zákonné náležitosti, když zastavení stalo se v Kolíně, kde zajisté nelze předpokládati znalost francouzské řeči v té míře, že by toto označení mohlo býti pokládáno za obecně poznatelné. Tvrdí-li žalující banka, že výraz »mis en gage« jest u nás tak hojně běžným jako jiné v obchodním a peněžním světě se vyskytující cizomluvy, jež příkladmo uvádí, nelze jí dáti za pravdu; výraz tento i ostatní jí uvedené cizojazyčné výrazy nejsou obecně přístupny a srozumitelné a povědomy, naopak dle smyslu

jen těm, kdož mají příslušné jazykové neb aspoň odborné znalosti o významu jich. Není také správně, vytýká-li žalující banka, že tento vývod dovolání jest nepřipustnou novotou, neboť žalovaní uznali v první stoli námitku, že zastavení nestalo se způsobem obecně znatelným a jsou tedy oprávněni k této námitce, jež jest jen bližším provedením a odůvodněním jejich dovolacího důvodu nesprávného právního posouzení o této zákonné náležitosti, jež byvši popřena musí soudem právně býti přezkoumána. Použila-li tedy žalující banka takovýchto značek, jež neumožňují obecnou známost o zastavení, nevyhověla tím předpisu Šu 452 obč. zák. Po téže stránce přichází ve zřetel i tato další skutečnost, kterou dovolatelé dále uplatňují. Nižší soudy běrou sice za prokázáno, že nálepky byly na zabavené předměty upevněny, připouštějí však dle provedených důkazů, že časem z těchto předmětů (zejména při mytí) zmizely anebo jinak byly odstraněny. Nižší soudy zjišťují dále, že bývaly zase nahražovány jinými, připouštějí však, že občas na předmětech nebyly a že tomu tak býti mohlo v těch dnech, kdy zařízení to prohlížel svědek Josef R. a pak při exekčním zájmu, provedeném pro pohledávky dovolatelů. Označení značkami nestalo se tedy dle těchto zjištění způsobem takovým, aby skutečnost zabavení těchto předmětů byla na venek trvale zřetelná, čímž opět není předpisu zákona (§ 452 obč. zák.) náležitě vyhověno. S těchto hledisek nelze žalující straně přiznati, že nabyla platným způsobem smluvního práva zástavního na předmětech v žalobě uvedených, ze kterého domáhá se na žalovaných přednostního uspokojení.

Čís. 4884.

Bylo-li před vydáním zákonů o pozemkové reformě při uzavření pachtovní smlouvy umluveno, že pachtýř má při ukončení pachtovního poměru odevzdati propachtovateli zásoby píce, slámy a mrvy, jaké převzal, nemůže se propachtovatel, byl-li pozemek Státním pozemkovým úřadem zabrán, domáhati na pachtýři vyplacení náhrady, již se dostalo pachtýři od Státního pozemkového úřadu za animální hnojiva, za setí a obdělání.

(Rozh. ze dne 7. dubna 1925, Rv I 253/25.)

Zalobce propachtoval žalovaným smlouvou ze dne 10. listopadu 1918 dvůr O. na 12 let za roční nájemné 30.000 Kč. Dle pachtovní smlouvy byli žalovaní povinni pomrvti každoročně nejméně čtvrtý díl rolí dobrou mrvou ze stájů, museli chovati přiměřený počet dobytka a při ukončení pachtu byli povinni odevzdati stejné plochy oseté řepkou, pšenicí, žitem a jetelem, jak jim byly odevzdány, a za scházející dáti náhradu, odevzdati tak velkou plochu zoraných polí, jak velká jim byla odevzdána, nahraditi běžnými trhovými cenami nedostávající se množství zásoby píce a slámy, jež nutno odevzdati, a závazali se odevzdati při ukončení pachtu všechny pozemky tak zorané, jak je zorané byli obdrželi. Dvůr O. byl napotom zabrán Státním pozemkovým úřadem, jenž přiznal žalovaným náhradu za animální a umělé hnojení a za osetí a obdělání ploch, jetele, pšenice a žita celkem 52.189 Kč 56 h, při čemž